

Završna konferencija projekta CARDS 2003 Potpora reformi javne uprave i državne službe

Dana 22. siječnja 2008. u Preporodnoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu održana je svečanost u povodu završetka projekta CARDS 2003 *Potpora reformi javne uprave i državne službe* kojoj su prisustvovali predstavnici Vlade Republike Hrvatske, Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj te stručnjaci s područja javnog prava i javne uprave koji su sudjelovali u projektu.

Potpora reformi javne uprave i državne službe u Republici Hrvatskoj projekt je Europske unije, u vrijednosti od 1,7 milijuna eura. On je od 1. siječnja 2006. do 23. siječnja 2008. pružao stručnu potporu i pomoć pri izradi provedbenih propisa za implementaciju novog Zakona o državnim službenicima te izradi nacрта novog Zakona o općem upravnom postupku (dalje: Nacrt ZUP-a), dajući tako doprinos započetom procesu modernizacije i razvoja hrvatske javne uprave.

Moderator konferencije mr. sc. Zoran Pičuljan otvorio je konferenciju pozdravivši prisutne, uz tvrdnju da proces modernizacije javne uprave u Hrvatskoj nije završio te da će 2008. i 2009. biti temeljne implementacijske godine novih zakona i reformi. Najavivši petoricu govornika (Constantino Longares Barrio, Wolfgang Rusch, prof. dr. sc. Ivan Koprić, mr. sc. Ivica Kujundžić i Antun Palarić), prepustio je riječ prvome od njih.

Prvi govornik, Constantino Longares Barrio, šef odjela za provedbu projekata pri Delegaciji Europske komisije u Republici Hrvatskoj, istaknuo je da je reforma javne uprave na međusektorskoj i horizontalnoj razini od najveće političke, gospodarske i socijalne važnosti. Također, naveo je temeljne odrednice CARDS projekta: izrada Nacrta ZUP-a, razvoj upravljanja ljudskim resursima, dostizanje funkcionalne i efikasne državne uprave, jačanje administrativnih kapaciteta i *one-stop-shop* menadžmenta sukladno

praksi Europske unije. Naglasio je važnost stroge političke usmjerenosti reformama i potrebu kontinuirane edukacije državnih službenika.

Voditelj CARDS-ova projekta Wolfgang Rusch, kao idući govornik, dao je kratak pregled rezultata projekta na kojem je radio konzorcij predvođen British Councilom, dok je radni tim bio sastavljen od sedam hrvatskih stručnjaka i dvanaest stručnjaka iz Europske unije, uz neposrednu suradnju sa Središnjim državnim uredom za upravu. Istaknuo je dva glavna cilja projekta: provedbu novog Zakona o državnim službenicima te stvaranje pravnog temelja za reformu javne uprave. Objasnio je da su razlog potrebe reformiranja javne uprave demokratski procesi u europskim državama zbog kojih su značajno promijenjeni odnosi građana i javne uprave, koji su doveli do toga da građani više nisu podređeni subjekti, nego korisnici koji zahtijevaju partnerstvo i sudjelovanje u javnoj upravi orijentiranoj na pružanje usluga. Rusch je zahvalio ministarstvima (Ministarstvu financija, Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija) što su sudjelovali u provođenju detaljnih postupaka modernizacije upravljanja ljudskim potencijalima. Jedan od najvažnijih ciljeva projekta bila je priprema Nacrta ZUP-a. Početak procesa modernizacije upravnog postupka odvijao se u tri koraka. Prvi je korak bio donošenje dokumenta pod nazivom *Polazišta i načela za modernizaciju općeg upravnog postupka u Hrvatskoj* koji je Vlada prihvatila 1. rujna 2006. Već 1. siječnja 2007. Vlada je prihvatila *Smjernice za izradu nacrta novog ZUP-a* te je u rujnu 2007. projektni tim predao interni radni tekst Nacrta novog ZUP-a Središnjem državnom uredu za upravu. Na kraju svog izlaganja Rusch je zahvalio cijelom projektnom timu i kolegama iz Središnjeg državnog ureda za upravu na podršci i sudjelovanju. Izrazio je nadu da ova konferencija neće označiti završnu točku, nego samo primopredaju odgovornosti za proces reforme javne uprave hrvatskoj Vladi.

Prof. dr. sc. Ivan Koprić kratko je izložio sedam najvažnijih odrednica i novina koje donosi Nacrt ZUP-a. Izrazio je posebno zadovoljstvo što je u Nacrtu postavljena široka definicija upravne stvari kao temeljnog pojma koji bi novi ZUP trebao sadržavati a koji bi trebao ukloniti različita tumačenja i pravnu nesigurnost koju stvara postojeći ZUP. Nacrt ZUP-a postulirao je načelo razmjernosti (čl. 4. st. 2. Nacrta) kao način ograničavanja zadiranja javnih tijela u osobnu sferu i rad privatnih subjekata. Nacrt ZUP-a uvodi i regulaciju upravnog ugovora kao potpuno novog instituta koji omogućuje transparentnu suradnju građana, privatnika i tijela javne vlasti. Nacrtom ZUP-a regulirani su i drugi oblici upravnog djelovanja (od pružanja javnih usluga do rješavanja predstavki i pritužbi i sl.). U sustavu

pravnih lijekova Nacrt ZUP-a u 22 članka donosi značajne izmjene. Nema više izvanrednih pravnih lijekova, a od redovitih ostaju žalba i obnova postupka uz nove pravne lijekove u obliku prigovora protiv propuštanja upravnog postupanja, prigovora u vezi s obavljanjem javnih poslova u ime trećih osoba i prigovora protiv upravnog ugovora. Nacrt sadržava i odredbe o uvjetima pod kojima je neki upravni akt ništetan. Kao sedmu točku Koprić je istaknuo da Nacrt ZUP-a omogućuje primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologija u odnosu između građana i uprave (npr. regulacija elektroničkog upravnog akta, elektronička dostava upravnog akta, *one-stop-shop*, e-Vlada i e-uprava). Zahvalio je cijelome timu, ali i svima koji su kritizirali Nacrt ZUP-a, jer je i kritika put prema zakonu koji će biti prihvaćen.

Predsjednik Upravnog suda Republike Hrvatske mr. sc. Ivica Kujundžić naglasio je potrebu donošenja novoga ZUP-a koji će utemeljiti vladavinu prava i elemente pravne stečevine Europske unije, koje će *de lege ferenda* morati u sebi sadržavati i novi Zakon o upravnim sporovima. Istaknuo je problem trenutnog jednostupanjskog upravnog sudovanja u Hrvatskoj koje ne zadovoljava europske standarde i zahtjeve te je potreban prelazak na dvostupanjsko upravno sudovanje.

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu Antun Palarić izrazio je nadu da će tijekom 2008. novi ZUP stupiti na snagu, no smatra da to nije kraj posla, već tek početak edukacije svih onih koji će novi ZUP morati tumačiti i primjenjivati na jednak način. Upozorio je na potrebu depolitizacije i profesionalizacije državne uprave i u skladu s tim istaknuo važnost primjene objektivnih kriterija pri zapošljavanju državnih službenika na temelju javnog natječaja. Važan je zadatak u reformiranju hrvatske javne uprave i eliminacija korupcije putem obvezatne suspenzije svih osumnjičenih za korupciju i obvezatna zaštita »zvijezdača«. Prema Palariću treba također jačati i Hitro.hr servis te model besplatne pravne pomoći.

Konferenciju je zaključio moderator mr. sc. Zoran Pičuljan riječima zahvale i čestitke svim sudionicima i suradnicima na uspješnom privođenju kraju CARDS-ova projekta.

* Romea Manojlović, apsolvantica pravnog studija na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (senior year student of law at the Faculty of Law, Zagreb University)

** Daria Dubajić, apsolvantica pravnog studija na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (senior year student of law at the Faculty of Law, Zagreb University)